

โครงการวิจัย โครงการ การพัฒนากลุ่มปลูกพืชโดยไม่ใช้ดินจังหวัดปัตตานี

Development on Soilless culture grower's group in Pattani Province

ผู้วิจัย มนูญ ศิริเทพ และคณะ

ปีดำเนินการวิจัย 2550

บทคัดย่อ

จากการจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชไม่ใช้ดินในจังหวัดปัตตานี ที่เคยได้รับมอบชุดสำหรับปลูกพืชโดยไม่ใช้ดินจากภาครัฐฯ ประกอบด้วยกลุ่มเกษตรกรที่มีดำเนินการและปฏิบัติการผลิตไปแล้ว ณ ห้องประชุม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วันที่ 5 กันยายน 2550 มีข้อสรุปว่า เกษตรกรยังมีปัญหาด้านการผลิต ขาดความรู้พื้นฐานด้านปัจจัยการผลิตพืชไม่ใช้ดิน เช่น ความรู้ด้านธาตุอาหารพืช การจัดการดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูของพืช เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจระบบในการวางแผนการผลิต ตลอดจนการจัดการการผลิตให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพตามความต้องการของตลาดชั้นสูง เช่น ห้างสรรพสินค้า และในช่วงที่มีผลผลิตมากก็ไม่มีแหล่งตลาดที่รองรับในการระบายสินค้า เนื่องจากชนิดพืชที่ปลูกยังไม่มีความหลากหลาย เป็นชนิดที่ซ้ำกับผักที่มีการจำหน่ายตามตลาดท้องถิ่น ซึ่งจำหน่ายในราคาต่ำกว่า ในขณะที่การผลิตปลูกพืชไม่ใช้ดินมีต้นทุนในการผลิตที่ค่อนข้างสูง ผู้บริโภคภายในท้องถิ่นจึงไม่นิยมบริโภค ยิ่งก่อให้เกิดเป็นปัญหาผักล้นตลาด นอกจากนี้ยังขาดปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการผลิตไม่มีจำหน่ายในพื้นที่ อย่างเช่น วัสดุปลูก เมล็ดพันธุ์ และสารละลายธาตุอาหาร จึงจำเป็นต้องมีการสั่งซื้อจากกรุงเทพฯ ซึ่งมีราคาที่สูงมาก ยิ่งเพิ่มความไม่มีความคุ้มค่าในการผลิต และเมื่อได้ะปลูกที่ชำรุด เกษตรกรไม่สามารถดำเนินการซ่อมบำรุงชุดปลูกพืชไม่ใช้ดินด้วยตนเองได้ และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะในการทำบัญชีฟาร์ม แต่มีเกษตรกรบางรายได้ทำบัญชีค่าใช้จ่ายพบว่าการปลูกพืชไม่ใช้ดินยังมีความคุ้มค่าสำหรับการผลิต จากการเสวนาของกลุ่มจึงได้มีข้อเสนอให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่ม สหกรณ์ผู้ปลูกพืชไม่ใช้ดิน กำหนดการวางแผนในการผลิต จัดให้มีตลาดกลางของผักไม่ใช้ดินภายในส่วนราชการ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หรือ โรงงานศูนย์คัดแยก OTOP จังหวัดปัตตานี และควรมีแหล่งจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ของพืชไม่ใช้ดิน วัสดุปลูก สารละลายธาตุอาหารและเมล็ดพันธุ์ภายในในพื้นที่ ตลอดจนมีงานวิจัยสนับสนุนเพื่อหาชนิดพันธุ์พืชที่มีมูลค่าทางตลาดสูงมาทำการผลิต เพื่อหาแนวทางลดต้นทุนการผลิต เช่น ด้านราคาเมล็ดพันธุ์ วัสดุปลูก ธาตุอาหาร ให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิต ตลอดจนเป็นแหล่งสนับสนุนและจัดหาปัจจัยในการผลิตมาจำหน่ายให้กลุ่มเกษตรกร ในราคาค้นทุน โดยต่อมาได้มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มเกษตรกร ต่าง ๆ และได้มีดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชไม่ใช้ดินขึ้นในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และศูนย์เรียนรู้ย่อยในอำเภอเมือง อำเภอยะหริ่ง อำเภอปะนาเระ และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแปลงสาธิตในการศึกษาดูงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชไม่ใช้ดินในแต่ละเขตพื้นที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน เพื่อเป็นจุดบริการ และอำนวยความสะดวกในการจัดหาอุปกรณ์ต่างๆ เช่น วัสดุปลูก (ฟองน้ำ) สารละลายธาตุอาหาร เมล็ดพันธุ์ อุปกรณ์ในการซ่อมบำรุงโต๊ะปลูก ให้แก่สมาชิกในกลุ่มปลูกพืชไม่ใช้ดิน

Abstract

According to the public brain storming held on September 5, 2007 at the Faculty of Science and Technology, Prince of Songkla (PSU). Two groups of members were represented as hydroponics vegetable grower and the ex-hydroponics vegetable grower. Both groups were supported the starter kit such as, hydroponics growing set, nutrient solution etc. The problems and general situations were discussed and exchanged each other in soilless culture information. The problems were concluded and categorized into many topics, such as lacking of basic knowledge, nutrient preparation, facilities for production, pest management, quality, and standard of produce including postharvest. The produces were limited in the type, format, and kind of product since the growers did as routine. Therefore, the produces probably were not predominate in the market. All of disadvantages were brought into low competition. The soilless culture had more the expenditure and cost than conventional material production. Moreover, all of inputs, growing material, seed, and nutrient solution were purchased from Bangkok. So, the costs of growing set and equipments were expensive and slightly increase. During that time, the growing set required maintenance but the growers lack of the skill and knowledge to renew when its deterioration. As a result, some growing sets were not maintained until out of use. Low demand had effect to the growers who could not generate business plan. Finally, hydroponic vegetables were oversupply, so some growers neglected in their farm. Consequently, the groups had a resolution together to solve their problems in various approaches. Namely, growers should have the cooperation to support all of growing materials (eg. seed, nutrient solution, spared part, and hardware), packing house, and center market. The soilless culture learning center was initiated at Prince of Songkla University (PSU), Pattani campus and played a role to support the technical information and supply growing materials as well. Afterwards, the local learning center were held up in 4 districts at Maung, Ya-Ring, Panalae, and Kok-Po district. The learning center were responsible for the sustainable production of their members. In the future, the growers can develop hydroponic set and solve any problem by themselves. They will be supported both trains and practices on basic knowledge including the skill in soilless culture management. Besides the learning center will help in the part of quality control, packaging, marketing, and developing the combination into the network hydroponic growers in Pattani Province.